

Novice iz domačih krajev

70 letnica lavantinskega stolnega kanonika. 70 letnico je obhajal 20. marca g. Rudolf Janežič, lavantinski stolni kanonik. Rodil se je leta 1870. pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. V Mariboru je končal gimnazijo ter bogoslovje in je bil posvečen v mašnika leta 1894. Kot kaplan in katehet je deloval v Št. Ilju v Slov. goricah in v Celju, od koder je bil poklican na težavno mesto duhovnega voditelja ali spirituala na mariborsko bogoslovje. V tej odgovornosti polni službi je vztrajal od dne 19. maja 1901 do 1. decembra 1915, ko je bil imenovan za bogoslovnega ravnatelja. Leta 1926. se je po tolikoletnem bivanju v bogoslovniški preselil za stalno v stolni kapitelj na Slomškovem trgu. Za vztrajno in od Boga blagoslovljeno delo vzgojitelja duhovniškega naraščaja ga je imenoval škof za duhovnega svetovalca leta 1905. in deset let pozneje za konzistorialnega svetnika ter stolnega kanonika. G. jubilar je zglod gorečega, skromnega ter ponižnega duhovnika, ki je zasledoval pri vsem svojem delovanju in nastopanju le božjo čast in duševno dobrobit bogoslovcev. G. kanonik je dočkal 70 letnico duševno in telesno povsem čil in ga naj Bog ohrani do nadaljnjih jubilejev zdravega ter zadovoljnega!

Smrtna nesreča starega brezposelnega pomočnika. V Mariboru na Trgu kralja Petra je podrl težak tovorni avtomobil 70 letnega brezposelnega tapetniškega pomočnika Antona Laknarja, kateri se je preživljal z beračenjem. Stari revež je bil naglušen in ga je zadelo vozilo z odbijačem, na tleh ležečemu je še os prvega kolesa prizadejala smrtno poškodbo na glavi.

Povodenj Pesnice. Od Sv. Marjete niže Ptujja poročajo: Dolgo je ležal to zimo sneg, a je moral nenadno izginiti. Prejšnji terek in sredo, 12. in 13. marca, je pihal močan jug in sijalo je sonce, pa se je sneg popolnoma stopil. To je potem povzročilo veliko povodenj Pesnice, ki je naslednje dopoldne močno narasla in v naši župniji poplavila dele vasi Mezgovci, Moškanjci, Gorišnici in Formin. Voda je cela dva dni lila čez državno cesto med Gorišnici in Zamušani ter cesto močno razkopala. Skoraj dva dni je bila cesta zaprta in zastražena. En tovorni avto, ki je vozil moko iz Čakovca v Ptuj in je na lastno odgovornost hotel naprej, je obtičal v vodi na razdrapani cesti in v blatu. Tovor so morali v celoti preložiti na drug avto, ki je bil pozvan na pomoč, da je onega izvlekel iz blata in vode. Tudi lukarji, ki so se čez Ormož po-

noči vračali domov z varaždinskega sejma, so malo štrbunkali po vodi čez Pesnico, ki jih je zatekla, da so se mogli vrniti domov.

Hude poškodbe radi razleta možnarja. 18 letnemu kolarskemu pomočniku Alojzu Ambrožu v Jarenini se je razletel možnar. Eksplozija mu je odtrgala dva prsta in ga še hudo ranila na glavi. Poškodovanega so oddali v mariborsko bolnišnico.

Snežena strela. Dne 14. marca okrog pol štiri zjutraj je v Halozah močno snežilo, vmes pa bliskalo in grmelo kakor za stavo. Celo treščilo je med sneženo viхро v lično kapelico v Skorošnjaku v župniji Sv. Andraž v Halozah ter jo močno poškodovalo. Vžgati je ni moglo, ker je vsa iz kamna, oziroma betona. Kapelico bodo obnovili, ker se kakor bisser lesketa daleč naokrog vrh najlepših naših gorici.

Poplave v Slov. krajini. Iz Renkovcev poročajo: Ko so nastopili toplejši dnevi, se je začel sneg naglo taliti in je z gornjega dela Prekmurja prihajajoči potok Lendava naglo narasel. Ker je še voda na večih krajih bila zamrznjena, struga ni mogla zmagovati vse vode, zato je ista prestopila bregove in tudi na večih krajih razdrila nasipe. Posledica je bila ta, da je del naše vasi, Turnišča in Nedelice bil pod vodo, ki je napravila ogromno škodo. — Tudi iz Lendave prihajajoči ljudje so pripovedovali, da so se Ledava, Kobiljanski potok itd. v spodnjem toku razlili preko svojih strug in napravili mnogo škode zlasti v Lendavi, Treh mlinih in Benici.

Skoraj bi prišlo do ponovne velike železniške nesreče radi plaza. Med postajama Kamnanje in Bubenjarcji bi se bila 21. marca zjutraj zgodila skoraj slična železniška nesreča kakor ona med Ozljem ter Zaluko. Tik pred prihodom osebnega vlaka, ki je vozil proti Ljubljani, se je sprožil s strmega brega plaz in zasul progno na nevarnem ovinku. Lokomotiva se je bila že globoko zarila v plaz kljub zaviranju, a k sredi ni iztirila in se tudi ni prevrnila. Radi sunka med kamenje so se potrgali na stroju le nekateri zunanji deli. O nesreči so takoj obvestili postajo Črnomelj na Dolenjskem, od koder so poslali pomožni stroj ter delavce, ki so progo očistili, da je mogel vlak vožnjo nadaljevati. Nesreča je povzročila med potniki precej strahu, ker je popadala radi sunka prtljaga na tla in je popokalo nekaj šip. Dasiravno so nekateri potniki poskakali iz vlaka, ni bil nihče poškodovan.

Strašna smrt v plamenih. V zidnici v goricah pri Krškem je prebivala 36 letna brezposelna šivilja Milka Perkovič. Zaradi nepre-

Zoper prehlad in glavobol
vzemite 1-2
ASPIRIN
tablete

Ni drugega zdravila po imenu "Aspirin", temveč edino le "Bayer"-jev Aspirin.

Ogl. reg. pod št. 37692 od 22. XII. 1938.

vidnosti je zanetila ogenj, v katerem je umrla strašne smrti.

Sporod birmovanja v dekaniji Murska Sobota. V torek, 14. maja, pri sv. Mariji na Tišini; v sredo, 15. maja, pri sv. Nikolaju v Murski Soboti; v četrtek, 16. maja, pri sv. Martinu v Martjancih; v petek, 17. maja, pri sv. Sebastijanu v Pečarovcih; v soboto, dne 18. maja, pri sv. Trojici v Gornjih Petrovcih; v nedeljo, 19. maja, pri sv. Mariji v Markovcih; v ponedeljek, 20. maja, pri sv. Nikolaju v Velikih Dolencih; v nedeljo, 26. maja, pri sv. Mariji v Gornji Lendavi; v ponedeljek, 27. maja, pri sv. Kozmi in Damijanu v Kuzmi; v torek, 28. maja, pri sv. Juriju v Prekmurju; v sredo, 29. maja, pri sv. Heleni v Pertoči; v četrtek, 30. maja, pri sv. Jožefu na Cankovi.

Skupna starost mariborskih apostolov pri obredu umivanja nog na veliki četrtek v stolni cerkvi v Mariboru je znašala letos 904 leta.

Junakom slava! Odbor za postavitev spomenika padlim junakom v Gornji Radgoni se je že parkrat obrnil na javnost s prošnjo, da nas pri tem socialno-kulturnem delu podpre s prostovoljnimi prispevki. Stroški spomenika, ki je umetniško delo arhitekta g. Simona Kregarja iz Ljubljane, znašajo 150.000 din in

dosti manj odporen nego čozorell mož. Bolezni so zavoljo tega najbolj pogoste pri delovnih ljudeh v dvajsetih letih. Seveda pa ni odločilno samo število obolelih, temveč tudi stopnja in trajanje posrednih bolezni. Statistike nam v tem oziru kažejo, da število dni, ko človek ni sposoben za delo, z rastočo starostjo počasi, toda stalno narašča. Mladina je torej pogostejša in krajši čas, starina pa dalj časa bolna.

Skoro dva tisoč let star potresomer. Poleg mnogih drugih iznajdb, ki so jih Kitajci že zdavnaj poznali, so poznali tudi zelo porabne potresomere. Izumil jih je neki mehanik po imenu Čang Heng. Zaznamovali so vsako najmanjšo gibanje zemlje na 300 kilometrov daleč. Stara

Tiho teče Sava ob vrbju, kjer so bili nekoč ciganski šatorji, zamolklo in skrivnostno šumi, tiho teče Sava in šepete še danes skoz noč pesem o beraču Luku, ki je hotel postati človek. (Konec)

V rdečem »raju« ...

Roman iz sovjetskega kmetijskega življenja

12

Deklica je tiho šla k vratom. Zdelo se ji je, da jo v sobi nekaj duši in si je zaželela svežega zraka.

Tudi zunaj je vladala tišina. Samo listje je skrivnostno šelestelo.

Nataša je za trenutek obstala pri vratih. Potem je zavila proti reki. Čutila je, da jo nekaj vleče tja. Ves žar njene ljubezni je bil priklenjen na kraj, katerega je gledal njen oče v zadnjih trenutkih življenja. Mislila je, da bo na obali Dnjestra čutila prisotnost nevidne smrti.

Kakor prikazen se je premikala v temni noči proti Dnjestru.

Pot jo je vodila mimo Olgoporovih. Skozi okna velike sobe je prihajala slabotna, rdečkasto-rumena svetloba, ki jo je dajala dogorevajoča sveča.

Ko je šla mimo hiše, so se vrata odprla. Na pragu je stala najstarejša hčerka Nada.

»Nada, kam greš?« jo je nagovorila Nataša.

»K sosedovim vprašat, če imajo kako svečo, da bi nam jo dali. Naša bo vsak čas dogorela in mi drhtimo ob misli, da bomo morali biti brez luči v tej strašni noči.«

»Kako se počuti mati?«

»Malo se je pomirila. Samo otroci še vedno neutolažljivo jokajo in kličejo očeta.«

Nadina glas je zadrhtel in izdal, da se še tudi ona ni potolažila.

»Z Bogom, Nada!« se je poslovila Nataša in je šla dalje.

Kmalu je prispela do reke. Vode vsled teme ni mogla videti, a silšala je njeno šumenje. Ob bregu je voda udarjala ob vejveje. Pri tem je tvorila majhne vrtince in jezno sikala. V tem šumenju in sikanju vode je bilo nekaj tajinstvenega.

Nataša je stala na bregu in prisluškovala. Od časa do časa je vzdrtela; zdelo se ji je namreč, da se je iz vode zasilšalo obupno ječanje.

Njene misli so bile pri očetu. Bog ve, kje je njegovo truplo? O, ko bi vedela zanj! Potegnila bi ga iz vode. Sklonila bi se nad očetov obraz in bi ga božala, poljubovala in močila s solzami... Klicala bi očeta, morda bi jo slišal in vsaj za trenutek odprl oči...

Nenadoma je začutila vlago na licih. Iz oči so ji privrele vroče solze. Obrisala jih je.

so v veliki meri še nepokriti. Res je, da so se nekateri že oddolžili spominu padlih junakov, a še več jih je, ki tega še niso storili in te, ki to morejo, tem potom ponovno prav lepo prosimo, da podprejo našo akcijo z darom, kakršnim pač morejo; naši padli junaki so se žrtvovali za nas vse in mi vsi se jim hočemo v tem spominu oddolžiti. Darove vedno hvaležno sprejema Odbor za postavitev spomenika padlim junakom v Gornji Radgoni potom Občinske hranilnice v Gornji Radgoni pod č. št. 14.142. — Slovesno odkritje spomenika bo združeno z veliko narodno obmejno manifestacijo v nedeljo, 2. junija. Vsem darovalcem iskrena hvala! Postavitev tega spomenika ne bo v spomin samo padlim junakom, ampak tudi naši slovenski zavednosti, na kateri sloni moč in priznanje drugih narodov.

Zborovanje obmejnih čebelarjev. V Ptujju so pred kratkim zborovali obmejni čebelarji, kateri so organizirani v Zvezi čebelarjskih združenj za bivšo mariborsko oblast. Predsednik zveze učitelj Ivan Džura iz Radvanja je poročal o delovanju zveze po prenosu sedeža vodstva organizacije iz Celja v Maribor. Pri volitvah je zmagala lista z dosedanjim predsednikom. Sledila so razna strokovna predavanja. Banski referent Okorn je predaval o izvozu medu, organizaciji prodaje in izgraditvi močne organizacije, ki bo vodila sama nakup ter prodajo. Okrajni šolski nadzornik Močnik je govoril o potrebi širjenja medonosnih rastlin, katere bodo gojili mariborski čebelarji na zemljišču v Smetanovi ulici v Mariboru, katerega je dala zvezi v uporabo mestna občina. Zadnji predavatelj je bil g. Lenarčič iz Ptujja. Govoril je o potrebi popravka nedostatkov pri ajdovih pašiščih, kar je zlasti zanimalo domačine in prevaževalce. Po vsakem predavanju se je razvila živahna razprava.

Ustanovitev nabavljalne zadruge pri Sv. Tomažu pri Ormožu. Zadrugištvo pri nas vkljub razmeram današnjih časov ne bo zamrlo. To se je pokazalo 12. marca, ko nam je g. revizor Anton Urbanija, odposlanec Zadrugne zveze v Ljubljani, ustanovil ob obilni udeležbi agilnih mladih in starejših fantov ter mož nabavljalno zadrugo, ki bo donosala korist vsem občanom, ki bo kmeta čuvala pred raznimi prekupčevalci in mešetarji, da ne bo naseljal cenam, ki jih bodo narekovali oni. Že davno je bilo to potrebno pri nas; da je bila potreba, so pokazali ravno taki, ki so proti ustanovitvi nove nabavljalne zadruge, čim so za ustanovitev izvedeli, izrekli svoje neupravičene in pikre besede. Toda neustrašno in odločno izjavljamo, da se hočemo vsi nove zadruge okleniti, saj nam bo prav v današnjih časih, ko draginja ne popušča, ona

edino odkrita svetovalka in oznanjevalka cen, da ne bo kmet svojih pridelkov vnovčeval po sramotni ceni. Zahvaljujemo se tem potom g. revizorju Antonu Urbaniji, ki je pri ustanovitvi zadruge naglašal, da ni potreba mu pridigovati in navduševati za zamišljeno stvar, saj je udeležba sama pokazala, da hrepeni naše ljudstvo po taki ustanovi. Zahvaljujemo se vsem, ki so vso stvar izpeljali in se za to novo ustanovo odločili. Kmetje, vi pa držite skupaj, oklenimo se nove zadruge z vso vsmo, da bomo imeli od nje tudi koristi, ki jo pričakujemo in si vsi želimo.

Nova cesta proti Podlehniku. Novo cesto proti Podlehniku bodo letos gradili s številnejšimi delavci in smemo upati, da bodo do jeseni vsaj zemeljska dela na zadnjih dveh kilometrih ceste končana. Izrednega kredita za to cesto je letos odobrenega pri banovini 150.000 din, pri gradbenem ministrstvu pa 50.000 din, in to največ po posredovanju krajevne in okrajne JRZ.

Požari

Hiša je pogorela v Velikih Ravnah v župniji Nova cerkev pri Celju posestniku Stefanu Šipu. Ogenj je uničil s poslopjem vred vso hišno opremo, obleko, živila, gospodarsko orodje in krmo. Zgoreli sta tudi dve kozi v hlevu pod hišo. Ob izbruhu ognja šipovih ni bilo doma. Nesreča je zelo občutna, ker znaša zavarovalnina komaj 2000 din. Ogenj je podtaknil po priznanju orožnikom komaj 15 letni sosedov sin, ki je zelo pokvarjen in je kahal jezo na šipove.

Velik požar je hudo zadela okrog polnoči — Tepanjski vrh pri Slov. Konjicah. Ogenj se je pojavil v gospodarskem poslojpu posestnika Franca Faktorja, kateri je oškodovan za 10 tisoč din. Radi vetra se je nesreča hitro razmahnila na sosednja poslopja Alojza Videčnika in Antona Sirca. Ob izbruhu požara so prizadeti vsi spali in so se prebudili šele, ko so bila vsa poslopja v ognju. Zgorele so svinje, kokoši, poljsko orodje, žito, krma in obleka. Posestnik Faktor trpi 30.000 din škode, Sirc Anton 50.000 din.

Videčnik pa 10.000 din. Zavarovalnina ni niti polovična. Gre sigurno za požig.

Obračun med sosedoma. V Novi Krčevini pri Vurbergu se je zgodil krvav zločin, katerega obsoja celotno tamošnje prebivalstvo. Posestnika Jožefa Gomilšeka je prišel tirjat radi nekkih nevrnjenih lat cestar Jakob Rojko. Ob tej priliki sta se sosedla skregala ter sprijela. Rojko je zagrabil sekuro in pozneje še motiko ter je Gomilšeka tako obdelal, da je kmalu podlegel poškodbam.

Tele ukradeno v klavnici. V mariborski mestni klavnici je nekdo sunil mesarju Fidlerju 60 kg teško in 600 din vredno tele.

Surov napad pri belem dnevu. Trije možki so s koli napadli stanovanjsko hišo posestnika Ludovika Debeljaka na Mejah pri Sv. Barbari v Halažah. Razbili so zunanja vrata in vsa okna, do katerih so segli. Njegova žena je znotraj z močnim drogom odprla vrata, da niso mogli v hišo. Vzrok napada je politično maščevanje zaradi volitev.

Truplo neznanega umorjenca najdeno. Za gozdičkom v Klečah pri Ljubljani so odkrili na njivi ob jamnici za repo in krompir truplo neznanca, ki je bil umorjen v zimskem času. Truplo je bilo položeno na zemljo ob jamnico in ga je pokrili zločinec s plastjo hlevskega gnoja. Ljubljanska policija je v skrivnostnem umorjencu kmalu dognala 25 letnega invalida Antona Hribernika, kateremu je manjkala leva roka. Hribernik je bil kijučavničar in se je izučil pri kijučavničarskem mojstru na Horjulu. Ker se je ranil na roki, je nastopilo zastrupljenje in so mu morali v ljubljanski bolnišnici roko odrezati nad zapestjem. Hribernik je prejel invalidsko odškodnino v znesku 19.000 din. Komisija je tudi ugotovila, da je Hribernik umrl radi dveh hudih udarcev na zatilnik.

Mati in hči obsojeni radi detomora. Petčlanski senat celjskega okrožnega sodišča je obsodil dne 20. marca mater in hčer radi detomora. 22 letna dminarica Ana Korenova iz Trebč pri Sv. Petru pod Sv. gorami je bila obsojena na sedem let in en mesec težke ječe, njena 50 letna mati pa na sedem let in tri mesece ječe. Obsojeni sta kazni sprejeli.

Poleg človeških žrtev dvamilijonska škoda

Prva slika nesreče

Naš list je zadnjič poročal v glavnih obriših o strašni železniški nesreči na progi Karlovec—Novo mesto med postajama Zaluka in Ozlj, ki se je zgodila ob petih zjutraj. Jutranji osebni vlak s 13 vagoni je zapeljal na ovinku v plaz skalovja, ki se je sprožil na tir in ga podsl 15 m na dolgo in 2 m visoko. Stroj se je vzpel na gomilo kamenja in zdrknil pozneje po strmini proti narasli Kolpi in se razbil. Prtljažni voz je bil takoj na pol zdrob-

ljen, le prvi del, na katerem sta bila vlakovodja Čadež in prtljažnik žnidarič, je ostal cel. Z medsebojno pomočjo sta drug drugega izvlekla izpod ruševin. Prvi osebni voz III. razreda je bil popolnoma zdrobljen. Na progi je ostalo samo še spodnje železno ogrodje. Drugi voz se je zrušil po strmini v Kolpo, tako da se je videla samo še njegova streha iz vode. Tretji voz je prav tako zgrmel po strmini v Kolpo in je bil do polovice v vodi. Voz II. razreda, ki je bil za njim, je tudi zdrk-

Oči so se polagoma privadile temi. Nataša je začela ločiti posamezne predmete. Pred njo so se vrstili čolni, ki jih je voda pozibavala. Njen pogled se je ustavil na četovem čolnu. Sedaj je brez gospodarja, jutri pa bo še dobil drugega.

Sedla je, na prsih prekrizala roke in strmela v reko. Pozabila je na to, da je strogo prepovedano, ponoči sedeti ali hoditi ob reki in da ji bo trda predla, če jo zasači obmejna konjemiška četa. Njena duša je bila odsotna. V duhu je gledala drago, blede lice, ki ga nosijo valovi. Kako daleč ga bodo odnesli? Ona niti te utehe ne bo imela, da bi vedela, kje počiva očetovo truplo...

Na romunski strani se je prikazal mesec. Počasi se je dvigal in preganjal temo. Čez nekaj časa je blede mesečina objela vso pokrajino. Voda se je skrivnostno svetikala. Tu in tam so se nad njo pojavile svetle meglice, ki so se hitro razpršile.

Nataša se je stresla. Svetla in hladna tišina jo je bolj prevzela kot temna. Vstala je in se obrnila. Njena senca se ji je zdela ogromna, ker je mesec bil še nizko. Počasi je stopala z nasipa. Pri prvi vrbi se je ustavila. Nekaj jo je zadrževalo in se ni mogla ločiti od reke.

Dolgo je stala pod vrbo, nepremična, zamišljena in žalostna.

Mesec se je polagoma dvigal. Bil je že precej visoko nad romunsko obalo.

Nataša je še vedno stala naslonjena na vrbo. Oči je imela zaprte in ni videla postave, ki se je tiho bližala.

»O, Nataša! Naposled sem te našel!«

Naglo se je okrenila. Spoznala je Fedorjev glas.

Mladenič je skočil k njej in jo prijel za roke.

»Nataša, kako si me prestrašila!« je zašepetal.

»Jaz tebe prestrašila?« se je ona začudila.

»Da! Ob nastopu teme sem šel k vam, kakor sem obljubil. V hiši sem našel samo mater in Petra. Oba sta spala. Tebe sem iskal po vrtu in polju. Ko te nisem našel, sem hitel k Olgoporovim. Upal sem, da te bom tam našel. Nada mi je povedala, da si šla proti reki. Hitel sem za teboj. V temi sem te iskal, klicati si nisem upal. Končno sem te našel. Sedaj si pri meni!«

Stisnil jo je k sebi, kakor da bi se bal, da jo bo spet izgubil.

Nekaj časa sta oba molčala, potem pa je Fedor tiho dejal:

»Nataša, pojdiva domov!«

»Prav imaš,« je prikimala deklica. »Ne smemo misliti samo na mrtve, temveč tudi nase. Prenevarno je, da sva ponoči tu. Pojdiva!«

Nato se je še enkrat obrnila k reki in je zašepetala:

»Z Bogom, oče! Lahko noč!«

poročila o teh napravah so bila že dolgo znana, vendar pa ni nihče vedel, kako so bili aparati zgrajeni. Strokovnjaki so vedeli samo to, da je bil to nekak bronast valj v premeru 60 cm. Neki japonski učenjak po imenu dr. Akitsune Imamura, ki je bil nekdanji profesor na cesarski univerzi v Tokju, je sedaj na podlagi nepopolnih poročil raznih kronik sestavil ta aparat v prvotni obliki. Tako je stari kitajski potresomer prišel znova na dan. Je to votel cilindar, v katerem visi nihalo. Ob potresu nihalo udari na oboj na tisto stran, kjer je potres.

Zenska z rogom na glavi. V prilipsko bolnišnico v Srbiji je prišla neka kmetica, ki je po dolgem čincanju strednjč izustila, kaj ji leži

nil po strmini, pa je obstal tik nad vođo. Zadnji osebni voz se je zaradi pritiska povzpela na spodnje ogrodje prednjega voza, tako da je bila vsa redna garnitura potniškega vlaka popolnoma uničena. Priključenih sedem voz vojaškega transporta pa je ostalo nepoškodovanih na tiru.

Vse to se je odigralo s tako brzino, da je bilo šele pozneje mogoče ugotoviti posamezne podrobnosti.

Reševalna dela

Nesreča je bila tem strašnejša, ker se je zgodila v jutranji temi; ugasnile so luči, telefonske zveze so bile pretrgane in so bili ponosrečeni za dalje časa navezani na pomoč, katero so jim nudili nepoškodovani železničarji in sopotniki. Neki železniški uslužbenec je pohitel peš v Ozlj, kjer je obvestil tamošnjo postajo o nesreči in poklical izdatnejšo pomoč. Medtem je bila obveščena tudi postaja v Karlovcu, ki je poslala prvi pomožni vlak z zdravniki, kateri so nudili ranjencem pomoč in oskrbeli prepeljavo desetih hudo poškodovanih v Karlovec. Pozneje je prispel še pomožni vlak z zdravniki iz Novega mesta, nato pa še vlak iz Ljubljane. Po prihodu pomožnih vlakov so pričeli s čiščenjem proge.

Iz Maribora so spravili na kraj nesreče 30 tonski žerjav, ki je največji v naši državi in služi s 30 posebno izvežbanimi delavci dviganju prevrnjenih lokomotiv in vagonov. Zadnjič so se poslužili tega žerjava pri postaji Kresnice na Kranjskem pred 15 leti, ko je iztirila lokomotiva dunajskega brzovlaka ter se prevrnila po nasipu. Za dvig stroja so takrat potrebovali dva dni.

S Sušaka sta se pripeljala dva potapljača, da preiščeta v Kolpo strmoglavljene vagon in ugotovita število mrtvih.

Trupla štirih potnikov, katera so našli do 20. marca in jih pokopali v Karlovcu, niso bila v razbitih vagonih, ampak zunaj med kamenjem.

Dne 20. marca pred poldnevom bi bilo prišlo skoraj do nove nesreče. S pečine se je utrgal nov plaz ter zgrmel proti Kolpi. K sreči so odskočili ljudje pravočasno, nakar je bil prepovedan vsak dostop radovednežem.

Ob času opisovanja nesreče je bilo gotovo, da bodo očiščevalna dela trajala preko velikonočnih praznikov. Šele 22. marca zjutraj se je posrečilo prevrniti lokomotivo in se je pokazala med njo in prvim vagonom praznina. Opazili so dve trupli, ki sta bili pod koleš vagona.

Do 23. marca je reševalcem uspelo, da so potegnili in odkopali trupel.

Materialna škoda

Poleg človeških žrtev pa je povzročila nesreča veliko materialno škodo, katero cenijo

na dva milijona dinarjev, pri čemer je ocenjena škoda na vagonih in lokomotivi na en milijon dinarjev, škoda na progi, stroški za čiščenje stene, na odkopavanju in reševanju pa bodo gotovo zahtevali prav toliko, posebno zaradi tega, ker bo treba strmo steno, ki sedaj stoji še nad progo, v precejšnji dolžini polagoma posneti, tako da bo preprečena vsaka možnost, da bi se kamenje ponovno trgalo.

Primerjava s podobno nesrečo v svetovni vojni

Opisana železniška nesreča je največja in najhujša za ono, katera se je zgodila med svetovno vojno pri Trbovljah. Dolg vlak z ranjenci je spomladi leta 1916. vozil pri Trbovljah vojake proti severu s soškega bojišča. Tam v bližini Trbovelj je zdrvel na vlak velikanski plaz zemlje, ki je do deset vagonov z ranjenci vrgel čez škarpo v Savo. Takrat je utonilo do sto vojakov, ki so mislili, da so se rešili soškega pekla, ko so se peljali v zaledje.

Po svetu

Na Francoskem so dobili vlado narodne sloge. Po tajni seji vlade, ki je trajala dne 20. marca do treh zjutraj in razpravljala o pomoči Finski ter o vojnem vodstvu, je izglasovala poslanska zbornica z 239 proti enemu glasu sicer zaupnico Daladierovi vladi, a se je vzdržalo glasovanje okrog 300 poslancev. Radi tega glasovanja je drugi dan Daladiero-va vlada po kratki seji sklenila odstop, kate-rega je predsednik republike Lebrun sprejel in je po kratkem posvetovanju s predsedni- koma poslanske zbornice in senata poveril se- stavo nove vlade dosedanjemu finančnemu ministru Paulu Reynaudu. Reynaud se je po- dal koj na delo, da sestavi vlado narodne slo- ge, ki bo na zahtevo javnosti zasledovala bolj odločno vojno politiko. Reynaudu je uspela sestava nove vlade že 21. marca, kakor hitro je pridobil za sodelovanje socialistično sku- pino. V novi vladi je Reynaud ministriški pre- sednik in zunanji minister, prejšnji šef vlade Daladier pa je obdržal narodnoobrambno ter vojno ministrstvo. Vlada narodne sloge ima posebne ministrske odbore, med katerimi sta najvažnejša vojni ter gospodarski. Vojni od- bor bo zasedal trikrat tedensko, gospodarski pa enkrat. Nova vlada ne pomeni nikake spre- membe dosedanje francoske politike. Novo vlado so krstili koj po sestavi za vlado Cle- menceauovo, ki je vodila vladne posle med svetovno vojno do zmagovitega zaključka.

Kratke tedenske novice

Najobsežnejši letalski napad v sedanji vojni je izvedlo v noči na 20. marec 50 angleških bomb- nikov proti nemškim letalskim oporiščem na otoku Syltu, od koder organizirajo Nemci zračne napade na Anglijo. Bombardiranje je trajalo v presledkih šest ur. Poročila pilotov angleških le- tal pričajo, kako obsežna je škoda, ki je bila povzročena, ker je bilo zažganih več letalskih, ben- cinskih in municijskih skladišč. Pri tem napadu so izgubili Angleži eno letalo. Napad je bil od- govor na nemško bombardiranje pristanišča Scap- pa Flow, o katerem smo zadnjič poročali.

Nemška letala so napadla 20. marca kot od- govor na Sylt angleško spremstvo trgovskih la- dij. Sestreljeno je bilo eno letalo, sedem pa po- škodovanih v bojih z angleškimi. Nobena ladja ni bila potopljena. Angleško letalsko ministrstvo zanika nemške vesti, da so potopili nemški le- talski devet ladij v skupni tonaži 42.000 ton ter da so zbili eno angleško letalo.

Nova francoska vlada pod predsedstvom Paula Reynauda je 107. vlada tretje francoske repu- blike. Steje 22 ministrov in 13 državnih podtajni- kov. V njej je 24 poslancev, 9 senatorjev, dva člana sta strokovnjaka.

Angleški parlament je bil odgođen preko ve- likonočnih praznikov do 2. aprila.

Rooseveltov odposlanec Sumner Welles je kon- čal svoje potovanje po Evropi in se je odpeljal na italijanskem parniku iz Geneve 20. marca na- zaj v Ameriko v prepričanju, da bi vsako posre- dovanje za mir v sedanjem položaju moralo kon- čati z neuspehom.

Nemška vlada je ukinila z 20. marcem vsa po- slaništva v Varšavi, tudi ameriško. Američani v Varšavi so se morali preseliti v Berlin.

Izdeluje se načrt za novo Evropo pod pokro- vitelstvom Nemčije, Sovjetske zveze in Italije. Belgijska katoliška dijaška zveza je izročila za Finsko 70.000 belgijskih frankov. Denarno po- moč je sprejela baronica Mannerheim, hčerka znanega finskega maršala.

Po vesteh iz Nemčije namerava uporabiti nem- ska vojska pri napadu na Maginotovo črto neko novo vrsto ogromnih tankov, s katerimi bi bilo mogoče drobiti utrdbe. Z napadom na kopnem bi naj pričel napad na zaveznike tudi v zraku in na morju.

Na nemškem pristojnem mestu zatrjujejo, da so v teku priprave za sklenitev zveze med Nem- čijo, Italijo in Rusijo. Potovanje sovjetskega ve- leposlanika Škvarčeva iz Berlina v Moskvo ima namen pripraviti sestanke zunanjih ministrov zgoraj omenjenih treh velesil.

Madžarski ministriški predsednik grof Teleky je obiskal proti koncu velikega tedna v Rimu Mussolinija in je bil sprejet pri papežu.

Sovjetska letala so izvršila v teku vojne na Finskem 1823 napadov na finska mesta, pro- metne naprave in obrambne položaje ter odvrgla vsega skupaj približno 64.000 bomb. Bombardi- ranjih je bilo 370 mest, trgov in vasi. Najbolj je bila opustošena Karelska ožina, katero je od- stopila Finska Rusiji. Na tem ozemlju ni nobene cele hiše in so nekateri kraji popolnoma zrav- nani z zemljo ter opustošeni.

srcu: na temenu glave ji je zrasel rog, ki silno kazi njeno lepoto. Ko je ženska odložila naglav- no ruto, so zdravniki na veliko presenečenje opa- zili kakih 6 cm dolg ro- žen izrastek na temenu. Ženska je pripovedova- la, da ji je rog začel ra- sti pred tremi leti. Zdrav- niki so kmatico s pre- prosto operacijo rešili tega nenavadnega okra- sa, zaradi katerega je bila v domači vasi tarča zasmehovanja. Nekaj ur pozneje je ženska že od- šla proti domu vsa sreč- na, vendar pravijo, da se je venomer tipala po glavi, da bi se znova in znova prepričala, ali ro- ga res ni več...

Trojčice na dan srebr- ne poroke. Nenavadno stvar je doživea neka delavska zakonska dvo- jica v Budimpešti baš na dan svoje srebrne po-

Šla sta ob nasipu proti stezi, ki je vodila v vas. Mol- čala sta. Držala sta se za roke, kakor da bi si hotela priklicati v spomin otroška leta, ko sta se brezskrbno igrala.

Nenadoma se je zaslišalo bobnenje. Ustavila sta se in prisluhnila. Iz daljave je prihajal topot konjskih kopit.

»Skrijva se!« je zašepetal Fedor.

Skočil je proti najbližji vrbi, ki je spuščala veje skoraj do tal, in potegnil Natašo za seboj. Oba sta se stisnila k deblu in trepetaje čakala, kaj bo. Vedela sta, da bo po njima, če ju bodo konjeniki zasačili. Fedor se je spomnil na dogodek, ki se je bil odigral v njihovi hiši, in je bil prepričan, da ne bo ušel smrti, če ga bodo ko- njeniki izročili šubinu.

Topot je medtem postajal vse glasnejši. Nataša in Fedor sta skozi listje strmela na nasip. Kmalu sta zagledala konjenike.

Bilo jih je deset. Jezdili so drug za drugim, in sicer na indijski način: ročaj kopja naslonjen na stremen, svetlo konico obrnjeno proti nebu. Odjezdili so mimo vrbe, ne da bi opazili Natašo in Fedorja.

Taki konjeniki so pred petnajstimi leti vdrl v Ukra- jino, ki je bila mirna in srečna. Razpršili so se po njenih ravninah, plenili so mesta, trge in vasi, pobijali prebi- valstvo, zažigali cerkve, rušili križe in zapuščali za seboj prokleti znak srpa in kladiva...

Od tedaj naprej Ukrajina joka in ječi, ker jo ne- nehoma teptajo kopita konj teh antikristovih konjenikov.

8.

Konj je divje poskočil. Na dvorišču pristave je za- gledal ogromno, krvavordeče pobarvano mlatinico in se je splašil. Častnik je bil k sreči dober jezdec in se je obdržal v sedlu. Napel je uzde in vzpodbodel konja.

Preplašena žival je znova poskočila in v galopu zdir- jala mimo mlatinice.

»Aleksej Andrejev!« je zavpil častnik.

Aleksej se je prikazal na pragu hieva, v katerem je sedaj stalo kakih deset glav živine, medtem ko je prej bilo v njem štirideset krav in deset konj.

Častnikov konj je frkal, dvigal in sklanjal glavo, kakor da bi se hotel oprostiti uzde.

Starec je zagledal častnika in zaklical:

»Jaz sem Aleksej Andrejev! Kaj hočeš?«

Fedor je slišal glasove in je prišel iz hiše. Kmalu je prišla za njim tudi mati. Oba sta zaskrbljeno opazo- vala rdečega častnika v sivi obleki, na glavi s kučmo, ki jo je krasila rdeča zvezda.

Častnik je jezdil proti hlevu. Pred vrati se je ustavil in ne da bi pozdravil, je rezko rekel:

Osební podatki o predsedniku nove francoske vlade. Predsednik francoske vlade narodne sloge Paul Reynaud se je rodil leta 1878. in je po poklicu advokat v Parizu. Bil je že večkrat minister in se je posebno izkazal kot izboren finančnik. Reynaud je goreč zagovornik čim tesnejšega sodelovanja med Francijo ter Anglijo.

Daladier zaupa v Boga. Bivši francoski ministrski predsednik, sedanjí vojni minister in član ožje vojne vlade Daladier je imel nedavno na tajni seji francoskega parlamenta govor, v katerem je razpravljaval o velikih nalogah, ki jih ima v sedanjih težkih časih rešiti francoski narod. Razložil je tudi svoj program, v čigar okviru naj bi se te naloge izvršile. Svoj važen in zanimiv govor je končal s temi besedami: »Moje dolžnosti so večje, kakor moje sile. Upam pa, da mi bo dal Bog dovolj moči, da jih bom mogel izpolniti.« Belgijski list »La libre Belgique«, ki o tem poroča, dostavlja to pripombo: »Od Mac-Mahona (maršala in predsednika francoske republike, od leta 1873. do 1879.) se je zdaj zgodilo prvič, da je kaka visoka službena oseba 3. republike javno izgovorila ime božje.«

Nemčija je dobila ministra za oboroževanje. Kancler Hitler je ustvaril novo ministristvo za oboroževanje in strelivo. Dolžnosti in pristojnosti novega ministra so določene s

posebno uredbo. Novo važno ministristvo je poverjeno dr. Tothu, vrhovnemu nadzorniku nemških cest. Dr. Toth je zgradil pretežno večino nemških avtomobilskih cest in dovršil znano Siegfriedovo obrambno črto.

Zvonove bodo rekvirirali. Službeni list vlade v Nemčiji je objavil naredbo maršala Goeringa o ustvarjenju potrebnih rezerv (zalog) kovin, ki služijo v vojaške svrhe. V tej uredbi se tudi predpisuje, da se morajo prijaviti in oddati vsi zvonovi iz bron. Ponavlja se to, kar se je zgodilo v nekdanji Avstriji v svetovni vojni pred 25 leti — vendar ne tako hitro, takoj v prvem letu vojne.

Prostožidarji in komunisti prepovedani. To ne velja za vse države, ki še žal niso uvidele, da prostožidarji niso nič manj nevarni za obstoj in red v državi, kakor komunisti. Španija pa je to uvidela ter izdala zakon, s katerim se poleg komunistov prepovedujejo vse tajne družbe, zlasti prostožidarji. Vsaka agitacija, naperjena zoper religijo, domovino in njene ustanove, kakor tudi zoper družabni red, se ostro kaznuje.

Nové svetnice. V četrtek, 7. marca, je bil v Vatikanu tajni papeški konzistorij (zborovanje kardinalov pod predsedstvom papeža). Na tem zboru, ki se ga je udeležil tudi poljski kardinal Hlond, se je razpravljalo o važnih cerkvenih zadevah. Nato je bil javni konzistorij, ki se vrši s predpisanimi slovesnostmi in ki so se ga poleg kardinalov udeležili tudi v Rimu bivaajoči škofje in prelati ter diplomatični zastopniki. Na tem konzistoriju sta konzistorialna advokata poročala o dveh blaženih, ki bosta na letošnji praznik Kristusovega vnebohoda prištetí med svetnike. To sta Francozinja Marija Pelletier, ustanoviteljica kongregacije (verskega reda) Dobrega Pastirja za padla dekleta († 1868 v starosti 72 let), in Italijanka Gema Galgani, ki je umrla leta 1903. v starosti 25 let po zelo dolgi in hudi bolezni. V teku letošnjega leta pa bodo proglašene za blažene: na binškošni praznik, 12. maja, Francozinja Filipina Duhesne (umrla kot misijonarka leta 1852.), dne 19. maja Španka Joahima Vedruna de Mas, ki je po zakonu, v katerem je rodila devet otrok, kot vdova stopila v samostan karmeličank ter je v strežbi bolnikom umrla za kolero leta 1854., dne 26. maja Italijanka Marija Roza, ustanoviteljica reda za strežbo bolnikom (umrla leta 1855.), dne 2. junija pa Francozinja Emilija Rodat, ki je bila rojena leta 1787., ustanoviteljica reda Sv. Družine, ki se je izključno posvetila pomoči ubogih in bolnikov.

Ali si že obnovil naročnino?

General Gort, vrhovni poveljnik angleških čet na Francoskem, odlikuje narednika za junaški čin

Nemški maršal Göring proučuje na letališču z generalom Loerzerjem zemljevid položaja

Nemška patrolja se plazi na zapadnem bojišču skozi obok mosta. Voda je nič ne ovira

Nemški vojaki pripravljajo strelivo za letalske strojnice: dolga vrsta patron na enem traku

»V svoj hlev boš sprejel petdeset vojaških konj. To je ukaz predsednika vaškega sovjeta v Balti! Kar pa tiče moje ljudi...«

»Tvoje ljudi?« mu je segel v besedo Aleksej in je pri tem nagubal čelo.

»Ti ne bo treba zanje skrbeti. Nasprotno! Niti govoriti ne boš smel z njimi.«

»Nimam nikakih želj za razgovor z njimi!« je samozavestno odvrnil Aleksej.

Častnik je osupnil. Take drznosti ni bil vajen. Jezno je rekel:

»Ti si v resnici nesramen protirevolucionaren pes. Toda pazi!«

»Nisem niti pes, niti protirevolucionar, ampak kmet, ki seje in žanje žito, katerega vi jeste!« je neustrašeno odvrnil starec.

»Bodi srečen, da ga smeš sejati in žeti!«

»V resnici?«

»Da! Ne pozabi na to, da je vse last velike sovjetske republike in ona ima pravico pregnati tebe in tvoje!«

»In kaj bi jedli jaz in moji?«

»Ne bi potrebovali hrane! Pač pa bi bili vi v hrano krokarjem in drugim živalim, ki z užitkom požro trupla naših sovražnikov... Aleksej Andrejev, zapomni si to in drži jezik za zobmi, če ti je življenje drago.«

Zadnje besede je izgovoril tako pikro, da je starec stisnil pesti. Surovo je hotel odgovoriti, a v tem trenutku je opazil ženo in Fedorja. Premagal se je in molčal.

Častnik je medtem skočil s konja in stopil k vratom. »Pokaži mi hlev!« je zapovedal osorno.

Aleksej se je umaknil.

»Tu je, poglej si ga!«

Rdečkar je prestopil prag in pogledal po hlevu na desno in levo.

»Dobro je! Svojo živino spravi v kot in pripravi prostor za vojaške konje!«

Medtem je Fedor prišel k hlevu. Stopil je k očetu in opazoval častnika.

Častnik se je obrnil in ga zagledal.

»Ta mladenič je tvoj sin?« je vprašal Alekseja.

»Da.«

»Krepak fant.«

Nekaj časa je ogledoval mladeniča, potem pa mu je rekel:

»Dobrega vojaka bi naredili iz tebe. Bi hotel iti z nami?«

»Ne! Jaz maham s srpom na polju, s kladivom pa v kovačnici.«

Častnik se je spet obrnil k očetu.

»Tvoj sin ni neumen. Čeprav je kmet, vendar izgleda pameten ko kak delavec.«

roke. Povabljeni gostje so že prispeli v hišo, toda mož jih je moral poslati proč, kajti njegova žena je bila pravkar povila trojčke. Poročil se je z njo, ko ji je bilo 17 let. V 25 letih zakona mu je dala samo enega potomca. Trojčki — tri deklice — se počutiljo kakor mati dobro.

Švedski kralj je nedavno zapazil na straži pred svojim gradom novega moža, katerega je hotel o priliki pozdraviti, kakor je to njegova navada. Prilika se je kmalu nudila. »No, kako se pišete?« vpraša kralj. — »Svenson, veličanstvo.« — »In krstno ime?« — »Andree.« — »To je zelo slavno ime v zgodovini naše države. Ali kaj veste o tem velikem vašem solmenjaku?« Vojak je znal. »Da, veličanstvo! Gospod poroč-

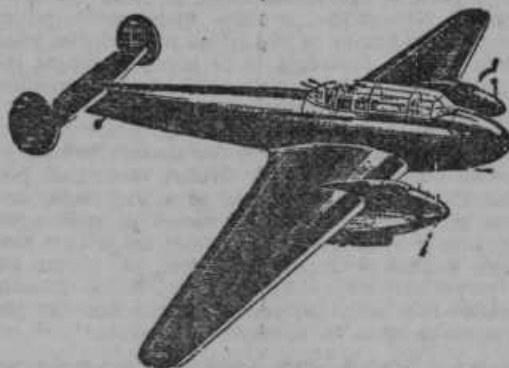
Uporabnost oglednega letala

V sedanji vojni so igrala in še bodo veliko in zelo važno vlogo različna letala. Kdor ima več in boljših letal, tisti je gospodar v zraku. Nemci so se precej dobro založili z letali, Anglija in Francija pa jih sedaj v veliki meri nabavljata v Ameriki, da popravita, kar sta prej zamudili.

V naslednjem si hočemo malo ogledati uporabnost dveh znamk letal, in sicer po enega francoskega in enega nemškega, ki igrata v sedanjih zračnih borbah veliko vlogo.

Francoska vojska razpolaga — poleg drugih — tudi z oglednim letalom, nazvanim »Martin št. 167«. To letalo se uporablja poleg oglednih poletov nad sovražnikovim ozemljem še za borbo v zraku, za napad na sovražnikove čete s strojnimi puškami ter tudi za bombardiranje. V to svrhu ima poleg dveh stalnih strojnih pušk še štiri pomožne strojne puške, v celem torej šest strojnic. Dalje ima letalo nameščeno brezžično sprejemno in oddajno radijsko postajo in priprave za fotografiranje. Poleg vsega ostalega more vzeti s seboj na polet še bomb za 750 kg. Letalo ima tri motorje, ki razvijejo moči za 1050 konjskih sil. Brez prestanka preleti z vsem tovorom 572 km dolgo pot v eni uri, dvigne se pa lahko 8845 m visoko.

Nemško letalo znamke »Messerschmidt št. 110« (glej sliko) ima nalogo, da napada in

preganja sovražnikove bombnike, torej je tako zvan »lovec«. Ima dva motorja, od katerih razvije eden za 640 konjskih sil moči, skupno torej 1280 konjskih sil. Bomb ne nosi s seboj, pač pa je oborožen z dvema topoma po 20 milimetrov premera. Pod motorjem pa lahko pritrjuje tudi strojne puške.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Smrt v visoki starosti. V Viniški vasi, župnija Sv. Peter pri Mariboru, je umrla Cviki Marija, roj. Kokol, posestnica-vdova. Rajna Marija je bila ena najstarejših šempetrčank, umrla je v starosti 88 let. Bila je verna, rada je hodila v cerkev, dokler je ni bolezen položila na posteljo. Pa tudi v boleznih si je večkrat zaželela Jezusa. Kako radi smo ji imeli, je pričal njen pogreb. Kljub hudemu mrazu jo je spremil na zadnji poti množica ljudi. Bog ji daj večni pokoj! — Na sedmini pokojne se je nabralo 111.50 din za novo lavantinsko bogoslovje. Iskren: Bog plačaj darovalcem!

Občinski odbornik umrl pri Sv. Ani v Slov. goricah. Dne 10. marca je umrl kmet Slaček Matija iz Ščavnice. Bil je večletni občinski odbornik, zelo varčen in skrben gospodar in ves vnet za dobrobit domačega kraja. Svojim otrokom je bil skrben oče in dober vzgojitelj, vsem je pripravil lep dom. Pogreba se je udeležilo veliko rajnikovih prijateljev. G. župnik je pri odprtem grobu omenil, da njegovo življenje ni bilo prazno, ampak kakor nepretrgan delaven dan. Naj v miru počival!

Heričev oče umrl v Vogričevcih pri Ljutomeru. Dne 14. marca smo položili k večnemu počitku Heričevega očeta, Heric Franca. 73 let star je podlegel srčni kapl. Vest o njegovi smrti

je pretresla vso okolico, saj ga je vsakdo vzljubil, kdor je le enkrat prišel z njim v stik. Bil je nezadržan humorist, odličen mojster v sodarski stroki, neutrudljiv delavec še v sivi starosti in preudaren gospodar. Bil je pravi oče vsem, ki so kdaj bivali v njegovi hiši, poslom in delavcem. Pomagal je marsikateremu gospodarju v stiski. Zato ni čudno, če so se od jutra v noč zbirale ob njegovem mrtvaškem odru množice in se poslavljale od ljubljenega pokojnika. Zadnje uslugo mu je skazala tudi lani ustanovljena galsiska četa, ki je z njim izgubila prvega člana.

Oče vinskih goric umrl pri Sv. Miklavžu pri Ormožu. Zatisnil je po dolgi in mučni bolezni svoje oči blagi Stefan Jurkovič, bivši posestnik v Vinskem vrhu. Rajni Stefan je bil nad 35 let zvest naročnik »Slov. gospodarja«. Če je bilo treba javno nastopiti radi svojega narodnega ali verskega prepričanja, ni nikoli podlegel in ga tudi nikomur ni zatajil. Njegovo življenje ni bilo z rožicami posuto. Imel je dosti zaprek in ovir v življenju, a je vse premagal. Bil je oče desetim otrokom, ki so že vsi preskrbljeni. Rajni Stefan je bil tudi oče viničarjev. Kot bivšega svojega oskrbnika so ga tudi v velikem številu spremlili na zadnji poti. Ob navzočnosti domačih gđ. duhovnikov je pevski zbor zapel pri hiši žalosti in na pokopališču ganljive žalostinke, g. Ivan

Trstenjak iz Salovec pa se je v imenu vseh poslovlj od rajnega Stefana z v srce segajočimi besedami. Počivaj v miru, Ti, oče vinskih goric! — Žalujočim naše sožalje!

Štirje mrličji v enem tednu pri Sv. Barbari v Hlozoh. Prvi je umrl vdovec Zumber Vid iz Gradišča, drugi Majcenovič Ivan, kmet iz Paradiža in bivši župan občine Sv. Elizabeta. Tretja žrtev smrti je bila bivša gostilničarka Korenjakova, Terezija Kokol, ki je umrla v Medribnkli pri svoji hčerki Tereziji, ki je učiteljica na domači šoli. Pogrebni sprevod je bil ogromen. Četrty je umrl posestnik v Cirkuljanah nad pokopališčem, ugledni krščanski mož Brodnjak Jožef. Domači g. župnik je vsakemu govoril poslovljne besede. Vsem žalujočim naše sožalje — rajnim pa večni mir in pokoj!

Smrtna kosa je 13. marca pokosila v Majšpergu posestnika in lončarja Peršuh Jakob. Okrepčan s tolažili sv. vere je v 80. letu starosti odšel po večno plačilo. Za njim žaluje pet sinov in tri hčerke, katere je vzgojil v pravem krščanskem in narodnem duhu. Pokojnika smo ob prvem pomladnem cvetju spremili ob veliki udeležbi pogrebevc k večnemu počitku dne 15. marca. Naj mu sveti večna luč — preostalim pa naše sožalje!

Umrla je mati ubogih. Dne 16. marca smo pokopali Vabner Ano, posestnico iz Poč, vas Penoje, p. d. Anzekovo mamo, kakor smo jo vsi imenovali. Dopolnila je 72 let ter je bila 49 let zvesta žena ter gospodinja svojemu možu. Bog ji ni dal zadostnega števila svojih otrok, zato je skrbel za druge. Vzela je več rejencev ter jih vzgojila po krščanskih načelih. Bila je tudi zvesta članica Marijine družbe žen. Pogreb je vodil domači g. župnik ter je na pokopališču veliki množici ljudi orisal rajnično življenje. Naj ji sveti večna luč — vsem pa, ki jo pogrešajo, pa iskreno sožalje!

Smrt je kosila na Planini pri Sevnici. V tem letu je začela smrt po naši fari kositi, kakor ljudje že več let ne pomnijo. Lani smo imeli deset mrličev, letos pa že doslej šest. Najprej se je oglasila v Visočah in vzela 85 letnega preužitkarja Mihaela Pajk. Rešila ga je večletnega trpljenja. — Od tod se je podala v Vejce in končala življenje 74 letnemu mlinarju in najstarejšemu planinskemu fantu Matiji Centrihu. — Iz Vejce je švignila v Meniško Podpečje in ustavila življenjsko pot 67 letnemu Mihaelu Gračnerju. — Iz Podpečja pa jo je mahnila v bližnje Brdo in zatisnila oči preužitkarici Heleni Gračnar, materi banovinskega svetnika in ravnatelja zdravilišča v Rogaski Slatini. Bila je teta konjiškega arhidijakona g. Tovornika, ki je vodil tudi pogreb ob asistenci gg. domačega in šentvidskega župnika. — Kmalu nato se pojavi v trgu in v cerkveni hiši pretrga nit

Pri korpulentnih ljudeh se izkaže naravna »Franz-Josefova« grenka voda kot zanesljivo in prijetno delujoče sredstvo proti zaprtju, katera se uporablja brez posebne diete. »Franz-Josefova« grenka voda se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah z mineralnimi vodami.

Ogl. reg. S. br. 30.474/35.

nik mi je pripovedoval, da je neki švedski Andree hotel v balonu odpotovati na severni tečaj, pa se ni vrnil.« — »Dobro,« pravi kralj in poda vojaku roko. »Ali je poročnik še kaj povedal?« — »Da, veličanstvo. On je še rekel, da je velika škoda, ker me tisti Andree takrat ni vzel s seboj!«

Nemški tanki. Vojaški strokovnjak »Press Association«, ameriške poročevalske agencije, poroča, da so angleške vojaške oblasti ugotovile, da so bili nemški tanki na vzhodni fronti doloceni za boje na tej fronti in za »bliskovito vojno« sploh, nikakor pa ne za napad na Maginotovo črto. Čedalje bolj se kaže, da na nemški strani niso računali z vojno z Anglijo in Francijo. — Oklopi nemških bojnih

Vtem je zemlja zabobnela pod konjskimi kopiti. Aleksejevi hiši se je v diru bližala petdeseterica vojakov.

V naslednjem trenutku so se jezdeci že pojavili med dvoriščnimi vrati. Oblečeni so bili v sive plašče. Na glavah so imeli visoke kučme. Čez ramo so imeli vržene puške, ob sedlu pa so visele dolge sablje.

Na dvorišču so se konjeniki ustavili. Čakali so na častnikovo povelje.

»Prva četa sem!« je zaklical častnik in pokazal proti hlevu.

»A druga četa?« je vprašal četovodja.

»V cerkev!« je odgovoril častnik.

»V cerkev?« se je začudil Fedor. »V cerkvi boste imeli konje?«

»Zakaj pa ne?« se je zasmejal rdečkar. »Boljšemu namenu cerkev še ni služila! Sicer pa se mi zdi, da ste tu zelo nazadnjaški. Ali nimate sovjetske šole?«

»Ne!« je odvrnila Karina, ki je medtem prišla k hlevu.

»Škoda!... No, pa ne boste dolgo brez nje. V svojem poročilu bom stavil predlog, naj vam takoj pošljejo potujočo boljševisko šolo, v kateri se boste vsi — stari in mladi — naučili, da je naš bog: človek.«

»Oprosti!« je pripomnil Fedor. »Jaz pa sem mislil, da je stroj vaš bog.«

Pripomba je rdečkarja spravila v zadrego. Zakašljal je, nato pa rekel:

»V nekem oziru imas prav. Stroj je naš bog, ker je na vrhu naše petletke.«

Nato se je spet obrnil k Alekseju.

»Aleksej, daj nam svojega sina! Zagotavljam te, da bomo iz njega ustvarili nekaj velikega. Škoda je takega bistrega mladeniča, da bi ostal navaden kmet.«

»Moj starejši sin se je vam zaupal,« je temno odvrnil oče, »in v resnici ste ustvarili iz njega nekaj velikega, da je postal ljudski komisar v Odesi.«

Častnik je ostrmel. Začudeno je pogledal sedaj Alekseja, sedaj Karino in Fedorja. Nazadnje se je ustavil s pogledom na Alekseju in je vprašal:

»Klavs Rišin je tvoj sin?«

»Da.«

Častnik se je nato obrnil k vojakom.

»Prva četa sem!« je zaklical.

Konjeniki, ki so medtem razjahali, so vlekli konje za uzde za seboj. Ko so bili vsi v hlevu, je častnik zavpil z močnim glasom:

»Prvega, ki bo kaj ukradel ali pokvaril na tej pristavi, bom dal obesiti! Ste razumeli?«

Vojaki so prikimali.

Častnik je dal še nekaj navodil, potem so šli on in Aleksejevi v hišo. Ko so prišli v veliko sobo, je vprašal:

življenja 45 letni samski zasebnik Ani Zakovšek. — Najbolj kruto pa je nastopila v Dolu, kjer je ugrabila življenje 50 letne žene, gospodinje in matere Amalije Zapušek. Za njo žalujejo 83 letna mati, šest bratov, dve sestri, mož, sin in hčerka, štirje otroci so ji pa že majhni umrli. — Smrt izgubi vso ostrino, če svoje žrtve pripelje v boljšo domovino, kar vsem umrlim iz srca želimo! — Žalujejo naj tolaži Bog!

Umrli je oče petih nepreskrbljenih otrok. V Senovem pri Rajhenburgu smo spremlili k večnemu počitku vernega moža, posestnika Jazbinšek Franca. Rajni je zapustil ženo in pet nepreskrbljenih otrok, katere naj ljubi Bog potolaži!

Kurnikova mama umrla pri Sv. Jederti nad Laškim. Na dan Marije sedem žalosti so izročili materi zemlji Kurnikovo mamo. 23 letna je prišla iz šentrupertske župnije v Golce, gospodinjska tam 28 let, vzgojila v krščanskem duhu osem otrok, od katerih je najstarejši cerkveni ključar golške podružnice in občinski odbor-

nik, ena hči je zdaj s. Lucija, usmiljenka v Ljubljani, a enega sina je vzela vojska. 28 let je potem rajna živela kot vdova ter šla v večnost v lepi starosti 80 let. Odlikovala jo je iskrena pobožnost. Dne 3. oktobra je bila zadnjič v cerkvi in potem v boleznih večkrat potožila, kako hudo ji je, da ne more več k sv. maši in obhajilu. Bila pa je večkrat previdna doma, še nekaj ur pred smrtjo. Nenavadno je bilo njeno gostoljubje. Vsem in vsakomur je bila njena hiša odprta, vsakemu je rada postregla in če komu ni mogla izpolniti prošnje, jo je bolj bolelo kakor prošilca samega. Zato ji je množica od blizu in daleč izkazala hvaležnost ob pogrebu. Pet duhovnikov jo je spremlilo na zadnji poti. Ob slovesu iz hiše je govoril bogoslovec Mihael Grešak, v domači podružnici, kjer je bila zanjo prva sv. maša, domači g. župnik Lončarič, spreved je vodil njen sorodnik g. Fajdiga, ki je opravil zanjo tudi slovesno daritev v župnijski cerkvi, ob grobu pa se je poslovil od nje kristofski g. župan Lešnik z željo: Bog nam daj veliko takih mater, ki jih je sama dobrota in Kristusova ljubezen!

okraja, a isti dan popoldne pa v Dolnji Lendavi vozila istega okraja. Ker po končanem pregledu nepregledana vozila ne bodo smeja več voziti — brez naknadnega pregleda v Mariboru — zato vsi pripeljite ista na pristojno mesto.

Turnišče. Pred kratkim je bil pri nas običajni živinski in kramarski sejem, ki je bil dobro obiskan, zato tudi kupčija ni bila slaba. Značilno za letošnji cvetni sejem je to, da smo še imeli velik sneg, česar niti najstarejši ljudje ne pomnijo. Cene živini so se nekoliko dvignile in so biki kupovali od 4—6.25 din, telice 4—8.25 din, a stare krave 2—3.50 din kg žive teže. Po sejmu se je zbrala skupina fantov v osrednji gostilni in so pošteno popivali. Ko jim je alkohol zmešal glave, so se sprli in se začeli pretepati. Ker jim gostilniški prostori niso zadostovali za bojno polje, kjer bi razkazovali svoje podivjano divjaštvo, so se zrinili na cesto ter se obdelovali z vsem, kar jim je prišlo pod roke. Obžalovanja vredno je, da so se med znane vročekrvneže pomešali tudi nekateri odrasli in poročni možje, katerim to dejanje niti malo ne pristaja. Pri tepežu jih je bilo več huje in manj poškodovanih. Ali res ni mogoče take surovosti enkrat za vselej preprečiti in take stalne kallice ljubega miru spraviti na pravo pot?

Sv. Sebeščan. Prelepi dnevi sv. misijona so za nami. Res nam bodo vsem ostali nepozabni. Vrtil se je od 3. do 10. marca. Lahko trdimo, da so se ga udeležili vsi farani. Cerkev je bila vsak dan nabit polna. Vodila sta sveti misijon gg. salezijanca Nemeč iz Radne in Törner iz Veržeja. Tudi sveto spoved so opravili val, izjeme bi lahko prešteli na prste na rokah in še to niso naši stalni farniki. Zdel se nam je ta misijon kot nekak predokus večnosti, ko smo le molili in Boga častili in svetili vse te dni. Ljudje so se vzorno obnašali. Zaključno slovesnost smo imeli v nedeljo zvečer s procesijo z baklami. Le škoda, da nismo mogli dobiti več ko tri sto bakel. Zaključno pridigo je imel g. Nemeč, v kateri se je faranom zahvalil za tako krasno udeležbo in še od njih poslovil. Vsem nam je bilo težko in se nismo sramovali solz. V procesiji je bilo okrog 800 ljudi, kar je na vsak način veliko v fari s tisoč prebivalci. Prepevali smo, da je bilo veselje. Ljudje so pokazali hvaležnost tudi materialno, saj so v teh dneh darovali v cerkvi nad dva tisoč dinarjev. — Dobro nam je te dni služil tudi naš Farni dom. Vsi prostori v pritličju so bili polni ljudi, kjer so se grel in obedelovali ter čitali razne katoliške liste. Sv. misijona se je udeleževalo tudi nekaj luteranov, precej pa jih je bilo tudi v procesiji. Priznati moramo, da so se tudi ti drugoverci v splošnem lepo izražali o misijonu. Nekateri je pa le bodlo v oči in so se kar grdo obnašali in kleli vse mogoče in nemogoče stvari, pa niso bili iz naše vase. Še dolgo nas bodo spominjale na ta sveti misijon tudi tiskane podobice, ki smo jih dobili ob koncu.

Nedelica. Na praznik sv. Jožefa smo imeli v Turnišču ustanovni občni zbor Krajevne kmečke zveze za našo župnijo. Udeležilo se ga je 97 posestnikov in njihovih sinov. V zvezi z občnim zborom je imel kmetijski referent g. inž. Peter nel iz Lendave predavanje, v katerem je natančno obrazložil namen in pomen organizacije kme-

Dopisi

Mežiška dolina

Sv. Danijel pri Prevaljah. V nedeljo, 25. februarja, je priredilo naše Prosvetno društvo na cesti Strojna—Sv. Danijel sankuško tekmo. Zanimanje je bilo veliko. Sankači so prišli tudi iz sosednjih župnij. Pa saj so bili tudi dobitki prav lepi. Prvi dobitek je dobil organist Juri Marin.

— Dne 5. marca smo zaključili trimesečni banovinski kmetijsko-gospodinski tečaj. Tečaj je obiskovalo do konca 20 deklet. Učila so se kuhati, šivati, likati, prati, vzgajati otroke in vse, kar potrebuje dobra gospodinja. Dne 28. februarja so dekleta priredila materinski dan. Povalile so vse matere in jih pogostile. S tem so pokazale, kaj so se v tečaju naučile. Marsikateri očka ali mamica se je že zelo pohvalno izrazila, ko jima je hčerka pripravila preprosto, a jako okusno jed. Zdad vemo, da se more iz čisto preprostih reči napraviti jako okusna jed. Ob koncu tečaja so se dekleta fotografirala v lep spomin na mladost.

Slovenske gorice

Sv. Ana v Slov. goricah. Gospodarsko zadružni tečaj je bil dobro obiskan, zlasti nas je zanimalo predavanje g. prof. Šiftarja o zadružništvu, v katerem smo slišali, da se moramo vsi oprijeti zadružne organizacije, da bomo tako laže vnovčevali svoje pridelke. Povedal nam je lepe zglede iz zadružništva v Belgiji in o zadružni disciplini njenih prebivalcev. Zlasti bo treba zadržati za vnovčenje sadja in živine, obenem pa skrbeti, da bo živina in sadje res prvovratno.

Sv. Jakob v Slov. goricah. Prosvetno društvo priredi na belo nedeljo, 31. marca, po večernicah krasno zgodovinsko igro »Krucica. Domačini in okoličani prijazno vabljeni!

Sv. Jakob v Slov. goricah. V začetku marca je imejo naše društvo Rdečega križa občni zbor.

Ob tej priliki je društvo pokazalo, koliko dobrega je storilo našim revnim otrokom in občanom v teku leta. Kajti naš Rdeči križ ni obdaroval samo otrok, temveč je prevzel deloma tudi skrb za občinske siromake. Izvoljen je bil v celoti prejšnji odbor z g. upraviteljem Cajnikom na čelu, blagajnik je g. Franc Ornik, tajnica pa gdčna Neši. Ustanovil se je tudi ženski odsek Rdečega križa, čigar predsednica je gospa Marija Knezar, odbor pa sestavljajo same ugledne gospe, ki so se v lepem številu prijavile za sodelovanje. Odsek si je stavil za nalogo podpirati matere, otroke in žensko mladino. Skratka kolikor mogoče omiliti bedo najpotrebnejšim.

Sv. Jurij v Slov. goricah. Ustanovni občni zbor podružnice SVD v nedeljo, 10. marca, je posetilo nad 60 sadjarjev. Član pripravljalnega odbora g. župan Roškar je otvoril zborovanje. Priglasilo in plačalo članarino je takoj 46 članov. Nato se je po kratki debati izvolil sledeči odbor: predsednik Knupež Ivan, podpredsednik Reisman Alojz, tajnik Drašak Ivan, blagajnik Jager Blaž; odborniki: Režonja Jožef, Breznar Franc, Toplak Rudolf, Zorec Ivan, Roškar Roman in Mulec Gustav.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Na belo nedeljo ponovi cerkveni pevski zbor v Društvenem domu prekrasno igro »Adelajda, koroška roža ali traberški meni«. ter opereto »ženili se bomo«.

Slovenska Krajina

Murska Sobota. Ravnatelj naše gimnazije g. inž. Ivo Zobec in g. prof. Jože Potokar sta bila odlikovana z redom sv. Save IV. stopnje. Častitamo! — G. Stefan Rous, dosedanji uradnik na tukajšnji borzi dela, je postavljen za uradniškega pripravnika 9. pol. skupine na pošti Maribor II. — Dne 8. aprila bo posebna komisija iz Maribora pregledala vsa motorna vozila našega

»Kje je moja postelja?«
»Nimam postelje zate!« je mirno odgovoril gospodar.
»Kako da ne? Tam vidim eno posteljo. Vi gotovo spite v drugi sobi.«

»Ta in vse ostale postelje so za delavce, ki jih moram po nalogu Šubina, predsednika vaškega sovjeta v Balti, sprejeti v popolno oskrbo. Moja žena, moj sin in jaz bomo morali spati na slami. Če hočeš imeti posteljo, naženi katerega delavca!«

Častnik je nekaj časa molčal, kakor da bi premišljal. Uvidel je, da ni priporočljivo, da bi se zapletel v prepir s kakim »sodrugom«, članom stranke.

»Dobro,« je čez čas dejal. »Postelje naj bodo za tovariše delavce. Jaz pa bom spal v cerkvi pri drugi četi. Na oltar mi bodo dali snop slame in jaz bom pravi bog!«

Ponosen na svojo bogokletno pripombo je odvihral iz sobe ko veter.

*

Kmalu za vojaki je prispela tudi šestorica rdečih delavcev. Pripeljali so se v velikem, popolnoma novem avtomobilu, ki je eden izmed onih stotisočev, katere napoveduje petletni načrt in katerim je določena naloga, da izmenijo promet v sovjetski Rusiji. Toda ti stotisoči obstojajo samo na papirju. Kajti med proizvodnjo, katero so napovedali teoretičarji v sobah, in med resnično pro-

izvodnjo tovarov je zabeležena velika razlika, katere ni mogel zmanjšati noben plamteč govor ali poziv na revolucionarno navdušenje.

Delavci, vsi neprijaznih obrazov, nezaupnega pogleda, toda polni sigurnosti v vseh svojih kretnjah, so se samozavestno skobacali iz avtomobila. Vsi so imeli visoke, elegantne škornje, nove sive obleke in čepice. Od avtomobila so šli naravnost k mlatilnici.

Nekaj časa so molče ogledovali orjaško mlatilnico. Zdelo se je, da imajo pred seboj neko božanstvo, kateremu se polni občudovanja klanjajo.

Po ogledu mlatilnice se je eden izmed njih, ki je bil najbrž vodja, podal v hišo.

Aleksej in Fedor sta skozi okno opazovala obnašanje rdečih delavcev. Do teh ljudi, ki so prihajali k njim kot tlačitelji, sta čutila isti prezir, kakor so ga v svetovni vojni čutili francoski kmetje do Nemcev, ko so ti vdrli v njihove domove in jih oplenili.

Fedor je v srcu še bolj trpel ko oče, ker je v njem žarel plamen mladeniške navdušenosti za pravico, lepoto in svobodo.

»Mlačva se lahko začne,« je rekel sam pri sebi, »toda preden bo končana, bo upor razgibal vso ukrajinsko ravnino.«

vozov so večinoma slabši nego pri angleških in francoskih tankih. Očitno je, da so se hoteli nemški državni čimtelji po likvidaciji sovražnosti na vzhodni fronti izogniti spopadam z Angličani in Francozi. Nemčija ima seveda tudi močne bojne vozove, dvomljivo pa je, da bi jih imela zaenkrat še v zadostnem številu.

Človeška koža za boben. Žička iz Trocnova, slepi husitski vojskovodja, je dejal, preden je 11. okt. 1424 umrl za kugo: »Naprte mojo kožo čez boben. Vodila vas bo do zmage.« Povejte so točno izpolnili in tudi prerokba umirajočega junaka se je izpolnila.

Iz željnih jajo pridobivajo olje, in sicer je treba za steklenico olja kakšnih 5000 jajec.

(Dalje sledi)